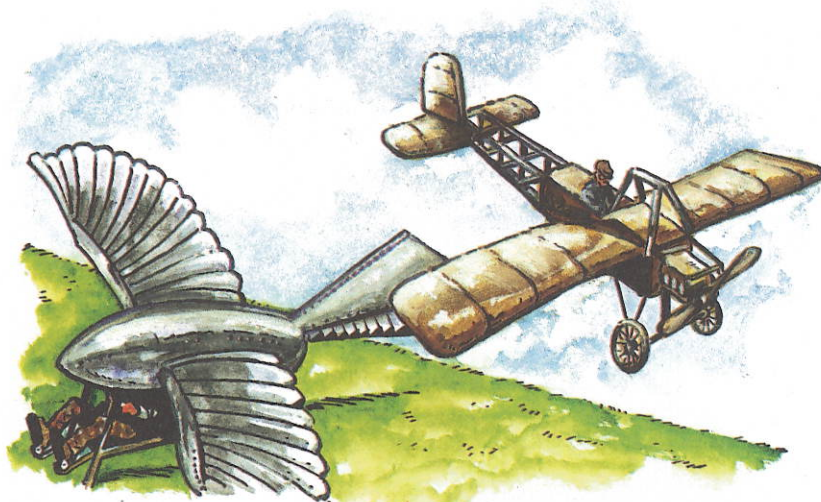

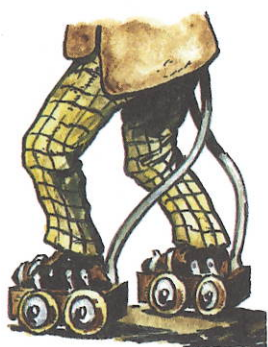
Elektřina však nejenom svítila a poháněla motory, ale rovněž hovořila na dálku.

Svět se propojil zásluhou vylepšeného **telegrafu**. Netrvalo potom dlouho, a „haló, haló,“ byl tady **telefon**.

Nyní obrátíme svoji pozornost k dalšímu slavnému vynálezu konce 19. století – k výbušnému **spalovacímu motoru**. To byl objev! Po silnicích se začala prohánět vozidla různého počtu kol a tvarů.

Samolet Václava Kadeřávka a letadlo Jana Kašpara

Někteří vynálezci měli opravdu bujnou fantazii. Jeden Američan vymyslel sedmimílové motorové boty. Nezkoušejte to po něm. Jak dopadl, si asi dovedeme díky obrázku živě představit.

První pneumatiky prý vznikly z pohodlnosti.

Syn jistého vynálezce nechtěl snášet otřesy tvrdých kol při jízdě, a tak mu otec slepil gumovou hadici, kterou nahustil.

V motorech mají Češi další prvenství v Rakousku-Uhersku. Roku 1897 byl v **Kopřivnici** sestrojen první **automobil** jménem **Prezident**. Mladá Bolešlav se zase stala výrobcem **motocyklů** a později i automobilů (značky Laurin a Klement).

Výbušný motor zasáhl i do odvěké touhy lidí létat. Ti se nejdříve chtěli podobat ptákům a přizpůsobovali jim své **létající stroje**. Nějaký řezbář Kudlička si prý vyřezal křídla ze dřeva a létal s nimi na trh. Věříte tomu? Touhu létat měl i kamnář Václav Kadeřávek. Když stroj sestrojil, chtěl jeho křídla pohánět vleže šlapáním. Český samolet chabě mával ocelovými křídly, zmítal sebou, ale k letu se neměl. A Kadeřávek přišel o všechny své úspory. Skutečný let nezůstal ale ani u nás jenom snem. Jan Kašpar se svým letadlem vzlétl a roku 1911 doletěl z Pardubic až do Prahy.

A tímto letem ukončíme naše předcítání.

Lidé 20. století se začali pohybovat ve vzduchu i pod vodou a vymysleli ještě spoustu dalších vynálezů. O tom se ale už dočtete v jiných knihách.

Vzlet aviatika inž. J. Kašpara.

Dobová pohlednice z roku 1911 podepsaná J. Kašparem

SLOVNÍČEK

- elektromotor** – motor poháněný elektřinou
- elektrotechnický závod** – vyráběly se zde součástky pro elektrické spotřebiče
- telegraf** – přístroj, kterým se posílají písemné zprávy na dálku
- výbušný spalovací motor** – motor poháněný spalováním benzínu

OTÁZKY

1. Kdy se u nás v širším měřítku uplatnila elektrická energie?
2. Kde se tato energie uplatnila nejvíce?
3. Který významný vynález začal být využíván v dopravě?